

Whitepaper
AVG Verwerkingsregister in de i-Navigator

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	2
1.1	i-Navigator als Single Point of Truth (SPOT)	2
1.2	AVG Verwerkingsregister	3
2	Eisen voor het AVG verwerkingsregister	4
2.1	Naam en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en van de Functionaris Gegevensbescherming.....	4
2.2	De verwerkingsdoeleinden	4
2.3	De verwerkingstypen	4
2.4	Een beschrijving van de categorieën van betrokkenen	4
2.5	Een beschrijving van de categorieën van persoonsgegevens	5
2.6	De categorieën van ontvangers o.a. derde landen en internationale organisaties	5
2.7	De beoogde termijnen waarbinnen de verschillende categorieën gegevens moeten worden gewist	6
2.8	Een algemene beschrijving van de technische en organisatorische beveiligings-maatregelen.....	6
3	Het Model-DSP gaat verder dan de eisen	7
3.1	Grondslagen	7
3.2	Verwerkingsverantwoordelijke	7
4	Vastleggen stroom van persoonsgegevens.....	9
4.1	De bron van persoonsgegevens.....	9
4.2	Informatiesystemen	10
4.3	Welke persoonsgegevens worden gedeeld met de ketenpartner	10
5.	Lokale aanpassingen, beheer en openbaarmaking	11
5.1	Lokale aanpassingen die u zelf moet doen	11
5.2	Het beheren van een verwerkingsregister	11
5.3	Het openbaar maken van het verwerkingsregister	12
6.	Vergelijking tussen de i-Navigator en andere pakketten	13
6.1	Geen aparte silo van informatie.....	13
6.2	Reeds gevuld met aanwezige informatie	13
6.3	Centrale DSP redactie houdt de inhoud actueel.....	13
6.4	Professionele ondersteuning door VHIC	14

1. Inleiding

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing in de gehele Europese Unie. Met deze verordening, ook bekend onder de naam General Data Protection Regulation (GDPR), is de huidige privacyrichtlijn, de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), vervangen. Met de inwerkingtreding van de AVG hebben organisaties een verantwoordingsplicht. Dit houdt in dat organisaties moeten kunnen aantonen dat ze voldoen aan de gestelde eisen met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens. Een organisatie kan aantonen dat ze hieraan voldoet door documentatie bij te houden die kan dienen als bewijslast voor de juistheid van de verwerkingen. Een belangrijk onderdeel van deze documentatie is het verwerkingsregister. In dit verwerkingsregister wordt onder andere vastgelegd waar en door wie welke persoonsgegevens worden verwerkt, met wie die gegevens worden gedeeld en wat daarvoor de grondslag is. Om dit verwerkingsregister goed op te zetten en in te vullen is een uitgebreide inventarisatie van de verwerkingen van persoonsgegevens die binnen de organisatie plaatsvinden noodzakelijk. Dit is een omvangrijke operatie waarbij alle werkprocessen van een organisatie moeten worden nagelopen en er moet worden bepaald of er al dan niet sprake is van verwerkingen van persoonsgegevens.

1.1 i-Navigator als Single Point of Truth (SPOT)

In 2002 stelde de Regeling geordende en toegankelijke staat het hebben van een archiefordening op basis van het Documentair StructuurPlan (DSP) verplicht. Overheidsorganisaties werden hiermee verplicht om één overzicht te hebben van alle informatie in de organisatie. Deze verplichting werd opgenomen omdat het informatielandschap versplinterd was geraakt door de vele informatiesystemen die een organisatie gebruikt om haar taken uit te voeren. De verplichting voor het hebben van een ordeningsplan op basis van het DSP is inmiddels vervallen, maar de verplichting voor een organisatie om te weten waar informatie zich bevindt, is nog steeds van kracht (en wordt in 2021 nog een keer onderstreept in de Wet Open Overheid). In 2004 heeft VHIC in samenwerking met de SDU en de VNG Uitgeverij¹ daarom een Model-DSP voor Nederlandse Gemeenten uitgebracht met het idee dat gemeenten in Nederland op basis van wet- en regelgeving dezelfde taken uitvoeren, wat zich kan vertalen in dezelfde processen. Met andere woorden: de informatiehuishouding voor gemeenten moet in hoofdlijnen dezelfde elementen bevatten. Het idee is dat een centrale redactie bijhoudt welke processen door een groep van organisaties (gemeenten, waterschappen, onderwijsinstellingen en woningcorporaties) worden uitgevoerd, welke normen, standaarden, bewaartermijnen en regelgeving van toepassing zijn op een werkproces of zaaktype² en dat via updates aan de gebruikers doorgeeft. Gebruikers kunnen deze content vervolgens aanpassen naar de lokale situatie en zo een informatiehuishoudingsplan³ opstellen. Zij creëren daarmee hun eigen maatwerk-DSP en daarmee een Single Point of Truth (SPOT): de processen en de informatie die daaraan hangt, moeten leidend zijn voor alle informatie in de organisatie, onafhankelijk van de verschijningsvorm, locatie of het (software)systeem.

Dezelfde gegevens bijhouden op meerdere locaties leidt vaak tot inconsistente gegevens, problemen met de verantwoording en problemen met het beheer. Dat geldt ook voor gegevens die de informatiehuishouding van de organisatie beschrijven. Deze dienen dus zoveel mogelijk op één locatie binnen de organisatie te worden beheerd en dat kan met behulp van de i-Navigator en het Model-DSP. De aanschaf van aparte pakketten die specifieke taken uitvoeren, zoals het beheren van een AVG verwerkingsregister, leiden tot afwijkingen in de SPOT en dat is ongewenst.

---

¹ De VNG is inmiddels niet meer bij het Model-DSP betrokken.

² VHIC maakt binnen het Model-DSP geen verschil tussen een werkproces of een zaaktype

³ Ook wel informatiestructuurplan of beschrijving van het informatiebeleid genoemd.

Uitgangspunt van de redactie van VHIC is dat informatie die gerelateerd *kan* worden aan een proces, ook daadwerkelijk wordt opgehangen aan dat werkproces. De redactie zorgt dan voor nieuwe velden en functionaliteiten, verzorgt een initiële vulling van die velden en neemt verantwoordelijkheid voor het beheer van de nieuwe content.

Op dit moment maken ongeveer 380 organisaties, bestaande uit gemeenten, waterschappen en onderwijsinstellingen, gebruik van het Model-DSP. Het model-DSP wordt door deze gebruikers op verschillende manieren gebruikt:

1. Als naslagwerk voor archivering (bewaartermijnen)
2. Als de locatie waarin de werkprocessen worden beheerd die worden gebruikt in zaaksystemen
3. Als verwerkingsregister in het kader van de AVG
4. Als locatie voor het inventariseren van de Baseline Informatieveiligheid Overheden (BIO)
5. Als informatiehuishoudingsplan wat gebruikt wordt als centraal register voor werkprocessen. Dit centrale register wordt dan gebruikt voor alle (of een paar) van bovenstaande doeleinden.

1.2 AVG Verwerkingsregister

De verplichting vanuit de AVG voor het hebben van een verwerkingsregister is in principe een herhaling van de verplichting van de Regeling geordende en toegankelijke staat om een overzicht te hebben van alle informatie in de organisatie. Een verplichting die overigens opnieuw zal worden opgelegd door de Wet Open Overheid in 2021. Het verwerkingsregister richt zich daarbij specifiek op alle persoonsgegevens die een organisatie registreert, gebruikt, raadpleegt en bewaart.

Ook hiervoor geldt dat gelijkwaardige organisaties dezelfde typen persoonsgegevens verwerken. VHIC heeft daarom in 2017 het besluit genomen om ook het AVG verwerkingsregister op te nemen in het Model-DSP. Immers, er is al een overzicht van alle informatie in de organisatie. Het enige dat voor het verwerkingsregister nodig was, was een aantal nieuwe velden en een inventarisatie die specifiek gericht was op persoonsgegevens. Deze zijn zo ingevuld dat wanneer het vanuit de aard van het proces nodig is persoonsgegevens te verwerken, dit is opgenomen. Met deze nieuwe modelcontent is het verplichte verwerkingsregister al grotendeels gevuld en hebben organisaties een startpunt van waaruit zij hun eigen verwerkingsregister compleet kunnen maken. De modelcontent is opgesteld aan de hand van de stappen voor de inventarisatie van persoonsgegevens zoals beschreven in de "[Roadmap voor de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming](#)"⁴. Zie voor meer informatie over de invulling van de velden en de keuzes die daarin zijn gemaakt het whitepaper '[Het model-DSP als centraal verwerkingsregister](#)'⁵

Dit Whitepaper beschrijft hoe het verwerkingsregister binnen de i-navigator is opgebouwd, waar u de verplichte onderdelen van het verwerkingsregister terug kunt vinden en waar nodig kunt aanpassen, welke extra informatie met betrekking tot persoonsgegevens is opgenomen in het verwerkingsregister en hoe het verwerkingsregister in de i-navigator op uw organisatie kan worden aangepast en hoe u vervolgens het verwerkingsregister kunt beheren en indien gewenst kunt publiceren. Tot slot geven we aan wat het voordeel is van het in gebruik nemen van deze functionaliteiten binnen de i-navigator versus het aanschaffen van een specifiek software pakket voor het inrichten en beheren van een verwerkingsregister. Wanneer u na het lezen van dit whitepaper nog vragen heeft, neemt u dan gerust contact op met de redactie via helpdesk.dsp@sdu.nl.

---

⁴ Heijst, Tineke van, 'Roadmap voor de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming', mei 2017, beschikbaar via <https://www.vhic.nl/downloads/>

⁵ <https://www.vhic.nl/downloads/>

2 Eisen voor het AVG verwerkingsregister

Artikel 30 van de AVG geeft een opsomming van de aspecten die dienen te worden opgenomen in het verwerkingsregister. In dit hoofdstuk lopen we de verschillende eisen stuk voor stuk door en geven we aan waar u deze verplichte onderdelen kunt terug vinden en beheren in de i-navigator.

2.1 Naam en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en van de Functionaris Gegevensbescherming

In de module 'Configuratie' kunnen de naam- en adresgegevens van de organisatie worden ingevuld. Tevens kan daar de naam van de Functionaris Gegevensbescherming worden opgenomen.

2.2 De verwerkingsdoeleinden

De organisatie dient vast te leggen welke verwerkingsdoeleinden er zijn. Dit zijn de doelen waarom een verwerking plaatsvindt. Vanuit de gedachte van het Model-DSP wordt er altijd gewerkt vanuit een proces. Alle gegevens (dus ook persoonsgegevens) die door een organisatie worden verwerkt, hebben te maken met één of meerdere processen in de organisatie. Zonder proces is er dus geen verwerkingsdoeleinde en mag een organisatie geen persoonsgegevens verwerken. De naam van het werkproces in het DSP is daarmee ook de naam van het verwerkingsdoeleinde⁶ (veld: 'Naam' op het tabblad 'Algemeen').

2.3 De verwerkingstypen

Er dient te worden aangegeven welke verwerkingstypen er zijn. Daarbij wordt verwezen naar de definitie van een verwerking. In deze definitie wordt echter een grote hoeveelheid werkwoorden genoemd. Omdat het ondoenlijk is om deze onuitputtelijke lijst van werkwoorden op te nemen en te beheren heeft de redactie de keuze gemaakt deze hoeveelheid samen te vatten tot twee mogelijkheden:

persoonsgegevens worden in een proces of gemuteerd of geraadpleegd

Deze keuze is gemaakt omdat het voor een organisatie van belang is om te weten waar persoonsgegevens worden gemuteerd omdat daar de grootste risico's zijn op fouten en oneigenlijke wijzigingen.

Functionarissen Gegevensbescherming willen vaak ook de optie 'wissing' zien, maar volgens de redactie vindt wissing van persoonsgegevens nooit binnen het proces plaats. Het is altijd een apart proces en dat proces wordt in het Model-DSP benoemd als 'archieffernietiging'.

2.4 Een beschrijving van de categorieën van betrokkenen

Op het tabblad 'AVG (l)'⁷ is een veld (cat. betrokkenen) aanwezig voor het bijhouden van de categorieën van betrokkenen. Hier zit ook een waardelijst achter die kan worden gebruikt door gebruikers. In de AVG wordt gesproken over categorieën van betrokkenen. Er wordt echter niet aangegeven welke categorieën dit dan in de praktijk betreft. Dit zal in de loop van de tijd duidelijk worden door jurisprudentie of wellicht richtlijnen vanuit de AP. Op dit moment is het begrip 'categorieën van betrokkenen' dan ook voor meerdere interpretaties vatbaar en verschillen de meningen over wat nu precies 'categorieën van betrokkenen' zijn. VHIC heeft daarom besloten dit veld dan ook niet te vullen. Het veld is er wel en gebruikers kunnen dit vullen, maar voorlopig adviseert VHIC dat

⁶ In de excel die kan wordt uitgedraaid komt de naam van het proces ook terecht in de kolom 'Verwerkingsdoel'

⁷ L staat altijd voor Lokaal, M voor Model. Modelvelden worden door de redactie onderhouden en beheerd. Lokale velden zijn gelijk aan modelvelden, maar hier kan een organisatie eventuele afwijkingen ten opzichte van de modelvelden vastleggen. Deze velden worden niet door de redactie beheerd of overschreven bij updates.

niet te doen. Indien er duidelijkheid komt over welke categorieën benoemd zouden moeten worden, zal VHIC dit veld opnemen op AVG (m) en dit veld (en de waardelijst) gaan beheren.

2.5 Een beschrijving van de categorieën van persoonsgegevens

Op verschillende locaties in de i-Navigator zijn velden opgenomen voor het registreren van de categorieën van persoonsgegevens (op de tabbladen 'AVG (m)' en 'AVG (l)'). In de AVG worden twee categorieën van persoonsgegevens benoemd: bijzondere persoonsgegevens en de overige persoonsgegevens. De bijzondere persoonsgegevens worden in artikel 9 van de AVG specifiek per categorie benoemd. De redactie heeft ervoor gekozen om elke categorie bijzondere persoonsgegevens apart op te nemen, zodat per proces kan worden aangegeven of deze persoonsgegevens worden verwerkt.

De redactie heeft daarnaast nog twee andere categorieën opgenomen:

- a. *Burgerservicenummer*: dit is formeel gezien geen bijzonder persoonsgegeven, maar er moeten zoveel maatregelen worden getroffen om deze gegevens af te schermen dat het wel als bijzonder wordt beschouwd.
- b. *Inkomensgegevens*: in de AVG is dit geen bijzonder gegeven, in de Wet Bescherming Persoonsgegevens was dat wel het geval. In Nederland wordt dit schijnbaar in tegenstelling tot de EU als bijzonder gezien en daarom is het door VHIC apart opgenomen.

Overige persoonsgegevens zijn in het Model-DSP opgenomen als 'Basispersoonsgegevens'. Dit zijn alle persoonsgegevens die in de AVG niet als bijzonder worden benoemd. Dit betreft dus het merendeel van de persoonsgegevens. Gezien het feit dat dit een enorm aantal persoonsgegevens betreft, heeft VHIC besloten die als één categorie op te nemen. Het is ondoenlijk om per proces bij te houden welke 'normale' persoonsgegevens worden verwerkt. Indien er een standaard komt waarbij de basispersoonsgegevens verder kunnen worden uitgesplitst, zal VHIC dit ook opnemen in de i-Navigator.

Mocht een organisatie meer gegevens willen opnemen dan de redactie heeft opgenomen in de i-Navigator, dan bestaat altijd de mogelijkheid om lokale (eigen) velden aan te maken.

Logischerwijs zijn de tabbladen met de categorieën persoonsgegevens op procesniveau opgenomen zodat op procesniveau kan worden aangegeven welke persoonsgegevens worden verwerkt. Deze tabbladen zijn ook opgenomen bij elke registratie⁸. Een registratie kan meer persoonsgegevens bevatten dan één werkproces. Een registratie is een verzameling van gegevens die uit meerdere processen (kunnen) komen.

De tabbladen komen ook voor in de link tussen een proces en de organisatie. Zie hiervoor het hoofdstuk *Vastleggen stroom van persoonsgegevens*.

2.6 De categorieën van ontvangers o.a. derde landen en internationale organisaties

Bij elk proces is een tabblad 'Organisaties' te vinden: voor de uitleg hiervan zie punt 2 van het hoofdstuk *Vastleggen stroom van persoonsgegevens*. Op de tabbladen 'AVG (m)' en 'AVG (l)' kan per proces worden aangegeven of er sprake is van 'doorgifte aan het buitenland' en kan daarbij een toelichting worden opgenomen. Hiermee wordt doorgifte van persoonsgegevens bedoeld aan landen of organisaties buiten de EU. Voor de meeste gebruikers is dit niet van toepassing aangezien er geen persoonsgegevens aan het buitenland worden

---

⁸ Een registratie moet worden beschouwd als een lijstje met objecten. Een object kan van alles zijn: beleid, burgers (BRP), studenten, bomen, contactpersonen, etc. Een registratie wordt vaak bijgehouden in een informatiesysteem, maar kan ook een excellijst zijn.

verstrekt. Slechts een aantal onderwijsinstellingen geven persoonsgegevens door over studenten, maar dit geldt maar voor een paar processen.

2.7 De beoogde termijnen waarbinnen de verschillende categorieën gegevens moeten worden gewist

Bij elk proces in het Model-DSP is op het tabblad 'Archivering' de bewaartermijn van het proces aangegeven. Hierbij wordt uitgegaan van de mogelijke uitkomst van het proces (resultaat). De bewaartermijn is altijd bepaald aan de hand van de geldende selectielijst. Persoonsgegevens dienen bewaard te blijven zolang de bewaartermijn van het proces waar de persoonsgegevens onderdeel van zijn, nog niet verstreken is. Van tussentijdse vernietiging van persoonsgegevens kan geen sprake zijn, behalve in die gevallen waarbij de betrokkene daarom specifiek vraagt, wat een specifiek proces is in het Model-DSP.

2.8 Een algemene beschrijving van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen

In het Model-DSP wordt alleen verwezen naar het veld 'Vertrouwelijkheid' op het tabblad 'Behandeling' zoals dat bij elk proces voorkomt. Hoe met (persoons)gegevens wordt omgegaan dient te worden opgenomen in algemene (beleids)plannen. Dit valt niet per proces te bepalen.

Het is overigens wel mogelijk om documenten (dus ook beschrijvingen van technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen) in de i-Navigator aan werkprocessen te koppelen. Zie hiervoor de i-NavigatorOpleidingen, onderdeel 'Documentenreferenties'.

3 Het Model-DSP gaat verder dan de eisen

De AVG geeft een aantal minimale eisen waaraan een verwerkingsregister moet voldoen. Echter, het Model-DSP is bedoeld als informatiehuishoudingsplan en kan dus voor meerdere doeleinden worden gebruikt. VHIC heeft daarom een aantal velden en functies opgenomen met als doel dat er een compleet overzicht is van waar persoonsgegevens verwerkt worden, waar ze zich bevinden, waar ze vandaan komen en waar ze heen gaan. Door al deze informatie over persoonsgegevens in kaart te brengen kan de organisatie sneller en accurater voldoen wanneer een betrokkene een beroep doet op een van zijn of haar rechten onder de AVG (o.a. informatieverzoeken, verzoeken tot wijziging of wissing van persoonsgegevens).

3.1 Grondslagen

Het is geen vereiste vanuit de AVG om grondslagen vast te leggen in het verwerkingsregister maar het wordt wel aangeraden omdat in de communicatie naar de betrokkenen de grondslag een belangrijke rol speelt. Om persoonsgegevens te mogen verwerken heeft een organisatie een grondslag nodig. Zonder grondslag mag een organisatie de persoonsgegevens niet verwerken. De AVG vermeldt zes mogelijke grondslagen.

- *Wettelijke verplichting*: deze is door de redactie gekozen als er op het tabblad 'Behandeling' wetgeving aan een proces is gekoppeld
- *Algemeen belang*: het betreft hier een grondslag die gebruikt wordt als een proces wordt uitgevoerd op basis van een publiekrechtelijke taak. Indien op het tabblad 'Behandeling' een modelverordening aan het proces is gekoppeld is altijd voor deze grondslag gekozen
- *Overeenkomst*: er is een overeenkomst op basis waarvan persoonsgegevens worden verwerkt. Zo is aan bijna alle processen die betrekking hebben op personeelsleden gekozen voor deze grondslag, omdat de werkgever vanuit de arbeidsovereenkomst persoonsgegevens mag verwerken.
- *Toestemming*: de betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens. Dit is door de redactie bijna nergens gebruikt, omdat het hier vaak specifieke zaken betreft.
- *Vitaal belang*: het is van vitaal belang voor de betrokkene dat zijn/haar persoonsgegevens door de organisatie worden verwerkt. Ook deze grondslag wordt bijna nergens gebruikt, behalve bij de processen omtrent calamiteiten en rampenbestrijding.
- *Gerechtigd belang*: overheidsorganisaties mogen deze grondslag alleen gebruiken als zij als privaatrechtelijk persoon optreden. Dit geldt bijvoorbeeld bij aansprakelijkstellingen en juridische procedures.

Bij elk proces is maar één grondslag vermeld. Het is mogelijk dat een proces meerdere grondslagen heeft. Zo vindt de verkoop van grond plaats door middel van een overeenkomst, maar de organisatie treedt ook op als privaatrechtelijk persoon en er kan dus ook gekozen worden voor gerechtigd belang. Een WMO-voorziening wordt verstrekt op basis van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, maar ook op basis van de publiekrechtelijk taak die een gemeente moet uitvoeren. In die gevallen is ervoor gekozen om de wettelijke verplichting of de overeenkomst voor te laten gaan.

3.2 Verwerkingsverantwoordelijke

De verwerkingsverantwoordelijke is volgens de AVG degene die het doel en de middelen van de verwerking vaststelt. Dat is in de regel altijd de organisatie zelf. Het is echter wenselijk dat het duidelijk is wie binnen de organisatie verantwoordelijk is voor de verwerking. De redactie verwijst hiervoor naar de rol die benoemd is in het veld 'proceseigenaar' op het tabblad 'Algemeen'. Degene die de hoofdverantwoordelijke is voor het uitvoeren van

een proces is daarmee ook degene die verantwoordelijk is voor de verwerking van de persoonsgegevens in dat proces.

De redactie heeft zich gerealiseerd dat er organisaties zijn die het veld 'proceseigenaar' gebruiken voor een koppeling naar een zaakstelsel. Deze organisaties gebruiken dit veld dus eigenlijk voor een ander doel dan het aangeven van de proceseigenaar. Daarom heeft de redactie op het tabblad 'AVG(l)' het veld 'Verwerkingsverantwoordelijke' opgenomen. Deze heeft dezelfde functie als het veld 'proceseigenaar' en is alleen bedoeld voor gebruikers die het Model-DSP ook gebruiken als koppeling naar een zaakstelsel. Deze klanten kunnen het veld 'Proceseigenaar' dan blijven gebruiken voor de koppeling met het zaakstelsel en het veld 'Verwerkingsverantwoordelijke' gebruiken om de daadwerkelijke proceseigenaar aan te geven voor het AVG-verwerkingsregister.

4 Vastleggen stroom van persoonsgegevens

Het doel van de AVG is om in de basis inzicht te krijgen in waar persoonsgegevens worden opgeslagen en met wie deze gegevens worden gedeeld. Een betrokkene heeft namelijk het recht om te weten waar zijn/haar persoonsgegevens die de organisatie verwerkt vandaan komen en waar ze blijven. Dat betekent dat in beeld moet worden gebracht hoe de stroom van informatie verloopt. Voor het Model-DSP is dat niets nieuws. Om echter inzichtelijk te maken hoe de stroom van *persoonsgegevens* verloopt, zijn er nieuwe velden toegevoegd die in combinatie met al bestaande velden en gegevens een compleet beeld scheppen van de informatiehuishouding voor wat betreft persoonsgegevens.

4.1 De bron van persoonsgegevens

Op de tabbladen 'AVG(m)' en 'AVG(l)' is een veld opgenomen met de naam 'bron persoonsgegevens'. Dit veld heeft vier mogelijke waarden:

1. Afzender

Persoonsgegevens zijn afkomstig van de afzender van de informatie (aanvrager, indiener, etc.)

2. Registratie⁹

Persoonsgegevens zijn afkomstig uit een registratie of een proces slaat persoonsgegevens op in een registratie. Bij elke proces in het Model-DSP is op het tabblad 'Registraties' aangegeven welke registraties betrokken zijn bij het proces.

Bij elke registratie is aangegeven of een proces muteert in de registratie. Indien een proces muteert (een object in de registratie wordt gewijzigd, beëindigd of er wordt een nieuw object gecreëerd) in een registratie betekent dit dus dat persoonsgegevens worden opgenomen of gewijzigd in de registratie.

Ook kan worden aangegeven of een registratie een bron is voor persoonsgegevens. In deze gevallen wordt bij de uitvoering van een proces gebruik gemaakt van persoonsgegevens die de organisatie al in een registratie heeft staan. Een proces raadpleegt dan deze registratie. Het meest gebruikte voorbeeld is een proces waarbij de BRP wordt geraadpleegd om de juiste NAW-gegevens van een afzender te registreren.

Door de link te openen tussen het proces en de registratie (u opent dan de module 'Procesregisters') kunnen de velden 'muteert' en 'Bron persoonsgegevens' worden aangepast (mits dit lokaal toegevoegde registers zijn, modelregisters worden beheerd door de redactie).

De redactie heeft al een flink aantal registraties aangewezen. Een gebruiker zal echter deze lijst compleet moeten maken omdat organisaties vaak ook nog eigen registraties bijhouden waar persoonsgegevens in kunnen worden verwerkt.

3. Ketenpartner (of Organisatie)

Per proces is er een tabblad aanwezig waar een organisatie aan een proces kan worden gekoppeld. Hiermee kan een organisatie aangeven welke ketenpartners de organisatie ondersteunen bij het uitvoeren van het proces. Net als bij de module 'Registraties' zijn door de redactie al een aantal ketenpartners ingevuld en gekoppeld aan processen. De organisatie dient nog wel de ketenpartners toe te voegen die specifiek zijn voor die organisatie.

---

⁹ Een registratie moet worden beschouwd als een lijstje met objecten. Een object kan van alles zijn: beleid, burgers (BRP), studenten, bomen, contactpersonen, etc. Een registratie wordt vaak bijgehouden in een informatiesysteem, maar kan ook een excellijst zijn.

Bij elke organisatie (in de module 'Organisaties') is een tabblad 'AVG' aanwezig). Hierin staan velden waar kan worden aangegeven of er een verwerkerovereenkomst is met die organisatie en waar die zich bevindt. Tevens is er een veld aanwezig waarmee kan worden aangegeven of de organisatie daadwerkelijk een ketenpartner is of een verwerker. Dit veld zal binnenkort worden verplaatst naar de link tussen het proces en de organisatie (module 'Procesorganisaties') zodat per proces kan worden aangegeven of de organisatie een ketenpartner is of een verwerker¹⁰. Een ketenpartner is een samenwerkingspartner die zelf verantwoordelijk is voor het verwerken van persoonsgegevens en dus een verwerkingsverantwoordelijke is. Indien een ketenpartner betrokken is bij het uitvoeren van een proces door de organisatie is er dus sprake van twee verwerkingsverantwoordelijken die beiden 'het doel en de middelen bepalen van de verwerking van de persoonsgegevens vaststelt'. Een verwerker is een partij die namens de organisatie persoonsgegevens verwerkt. In dit laatste geval is er een verwerkingsovereenkomst nodig.

4. Openbare bron

Door deze mogelijkheid aan te vinken geeft een organisatie aan dat er persoonsgegevens uit openbare bronnen worden gebruikt om een proces af te handelen. In de praktijk wordt dit door overheidsorganisaties nauwelijks gedaan (alleen in uitzonderlijke gevallen zoals het onderzoeken van fraude). De redactie heeft deze mogelijkheid daarom ook (bijna) nergens aangevinkt.

De vier hierboven beschreven velden geven aan wat de bronnen zijn van de verwerkte persoonsgegevens. Door informatiesystemen te koppelen aan registraties en bij ketenpartners aan te geven welke persoonsgegevens worden uitgewisseld ontstaat er een compleet beeld over waar persoonsgegevens vandaan komen, waar ze worden gebruikt, waar ze worden opgeslagen en met wie ze gedeeld worden,

4.2 Informatiesystemen

In het Model-DSP is een module aanwezig voor het beheren van de informatiesystemen. Deze is leeg omdat de redactie niet kan voorspellen welke informatiesystemen worden gebruikt binnen een organisatie. De organisatie zal dus zelf moeten inventariseren welke informatiesystemen er zijn binnen de organisatie. Door vervolgens de informatiesystemen te koppelen aan de registraties wordt een beeld vastgelegd over welke (persoons)gegevens worden bijgehouden in welke systemen.

Het is ook mogelijk om informatiesystemen te koppelen aan werkprocessen, maar dit afhankelijk van het beeld dat de organisatie wil hebben van de informatiehuishouding. Voor het AVG verwerkingsregister is het noodzakelijk om informatiesystemen aan registers te koppelen, maar als de organisatie ook een direct beeld wil hebben over welke processen in welke systemen worden afgehandeld, dan kunnen informatiesystemen ook aan processen worden gekoppeld.

4.3 Welke persoonsgegevens worden gedeeld met de ketenpartner

Bij de laatste upgrade van de i-Navigator (mei 2019) zijn er nieuwe velden toegevoegd waarmee kan worden aangegeven welke (categorieën) persoonsgegevens worden uitgewisseld met de ketenpartner of verwerker. Op het tabblad 'Organisatie' staat al aangegeven of een ketenpartner een bron is voor persoonsgegevens binnen het geselecteerde proces of dat de ketenpartner ook persoonsgegevens krijgt. Door de link tussen het proces en de organisatie te openen (u komt dan in de module 'Procesorganisaties') komen de tabbladen 'AVG(m)' en 'AVG(l)' weer tevoorschijn. Daar kan worden aangegeven of een organisatie persoonsgegevens ontvangt en/of aanlevert.

---

¹⁰ Bij sommige processen, met name in het Sociale Domein, zijn er organisaties die bij het ene proces optreden als ketenpartner en het andere proces als verwerker.

5. Lokale aanpassingen, beheer en openbaarmaking

Om de i-navigator in gebruik te kunnen nemen als verwerkingsregister in het kader van de AVG dient een organisatie zelf enige lokale aanpassingen te doen. In dit hoofdstuk leest u welke acties er worden gebracht van de gebruikers. Een organisatie is voortdurend in verandering, om die reden is het verwerkingsregister ook geen statisch gegeven. Aanpassingen in werkprocessen, in wet- of regelgeving of in bewaartermijnen zijn van invloed op de inhoud van het verwerkingsregister. Het is dus van belang dat het verwerkingsregister wordt beheerd. In dit hoofdstuk leest u hoe de redactie van VHIC die verantwoordelijk is voor het Model-DSP dit voor de model-content van het verwerkingsregister voor u uit handen neemt. Tot slot gaan wij in dit hoofdstuk nog kort in op de verwarring die er bestaat rondom de verplichting tot openbaarmaking van het verwerkingsregister.

5.1 Lokale aanpassingen die u zelf moet doen

Om het verwerkingsregister goed te vullen worden er een aantal acties verwacht van de gebruikers. Hieronder geven wij een samenvatting van deze acties:

1. *Het controleren van de invulling.*

Komt de situatie die de redactie beschrijft overeen met de situatie bij de organisatie. Zo niet, dan kunt u gebruik maken van het tabblad 'AVG(I)'. Komt u een waarde tegen die niet klopt, laat het de redactie weten, zodat dit voor alle gebruikers kan worden aangepast.

2. *Informatiesystemen invoeren en koppelen aan Registraties*

Door informatiesystemen te koppelen aan een registratie, legt u vast waar persoonsgegevens worden opgeslagen.

3. *Registraties complementeren*

In elke organisatie zijn registraties die specifiek in die organisatie worden bijgehouden en dus niet door de redactie kunnen worden beheerd.

4. *Ketenpartners en verwerkers toevoegen*

Ook hier betreft het informatie die specifiek is voor een organisatie.

5. *Categorieën betrokkenen toevoegen*

Zie punt 4 van het hoofdstuk *Eisen voor het AVG verwerkingsregister*. Indien de organisatie haar eigen lijst met categorieën heeft, kunnen die worden opgenomen, maar vooralsnog adviseert VHIC dit niet te doen.

6. *Vastleggen organisatiespecifieke gegevens*

Naam organisatie, FG, e.d. invullen: dit maakt volgens artikel 30 van de AVG een verplicht onderdeel uit van het verwerkingsregister.

5.2 Het beheren van een verwerkingsregister

Een verwerkingsregister is niet statisch en dient te worden beheerd. Het bijhouden van het AVG verwerkingsregister dient een integraal onderdeel te zijn van het bijhouden van het DSP en dus van het beheer van de informatiehuishouding. Bij het overleg met proceseigenaren over welke processen worden uitgevoerd en of de al bekende processen en het DSP nog kloppen, moet het controleren op de verwerking van persoonsgegevens een onderdeel zijn. Het beheren van de informatiehuishouding op meerdere plekken is niet logisch en dient daarom voorkomen te worden.

5.3 Het openbaar maken van het verwerkingsregister

Indien alles goed is ingevuld, heeft u een DSP dat ook als verwerkingsregister dient. U kunt dit verwerkingsregister via een rapportage in excel omzetten, maar dit is geen voorschrift vanuit de AVG. De AVG schrijft voor dat een organisatie een verwerkingsregister dient bij te houden, maar schrijft niet voor in welke vorm. Met andere woorden, het DSP *is* het verwerkingsregister en het beheer van dat register dient dus ook plaats te vinden in de i-Navigator.

Veel organisaties maken hun verwerkingsregister openbaar. Ook dit is geen vereiste vanuit de AVG. De AVG schrijft voor *dát* een organisatie een verwerkingsregister dient bij te houden en dit moet kunnen overleggen op het moment dat het AP hiernaar vraagt. Nergens staat voorgeschreven dat dit register openbaar moet worden gemaakt en bijvoorbeeld via de website moet worden gepubliceerd. Vanuit VHIC is er geen bezwaar tegen het op de website zetten van het register. Echter, dit is dus geen wettelijke verplichting. De organisatie is verplicht betrokkenen *duidelijk* te informeren over wat er met hun persoonsgegevens gebeurt. VHIC vraagt zich af of het op de website zetten van een verwerkingsregister duidelijk is voor de betrokkenen. VHIC adviseert daarom om voor het informeren van de betrokkenen gebruik te maken van voorlichting die is opgenomen in ontvangstbevestigingen, toelichting bij de webformulieren of teksten op de website. Het verwerkingsregister is voor dit doel te onduidelijk en alleen bedoeld voor experts.

6. Vergelijking tussen de i-Navigator en andere pakketten

In dit hoofdstuk worden de voordelen en mogelijkheden van het verwerkingsregister in de i-Navigator vergeleken met de mogelijkheden van andere softwarepakketten die een verwerkingsregister aanbieden.

6.1 Geen aparte silo van informatie

Allereerst dient een organisatie die een verwerkingsregister wil opstellen en/of software hiervoor wil aanschaffen zich af te vragen waar een overzicht van de informatie die een organisatie verzamelt, gebruikt en creëert, moet worden bijgehouden. De meeste softwarepakketten richten zich specifiek op het AVG verwerkingsregister en eventuele gevolgen daarvan (datalekken, informatieverzoeken, e.d.). Deze pakketten beginnen vanaf nul en moeten nog (volledig) gevuld worden met informatie. Informatie die al in het DSP is vastgelegd of waarnaar in het DSP verwijzingen vanuit de werkprocessen zijn opgenomen (bijvoorbeeld in geval van gegevens over datalekken of inzageverzoeken). Bij het vullen van een apart software systeem voor een verwerkingsregister creëert een organisatie als het ware een aparte silo van informatie over verwerkingen van persoonsgegevens. Een verwerkingsregister wordt ook wel eens een boekhouding over persoonsgegevens genoemd en met de aanschaf van een aparte tool creëert een organisatie als het ware een schaduwboekhouding. Omdat de verwerking van persoonsgegevens een onderdeel is van uw gehele informatiehuishouding moet u dan op twee plekken wijzigingen doorvoeren wat foutgevoelig en inefficiënt is.

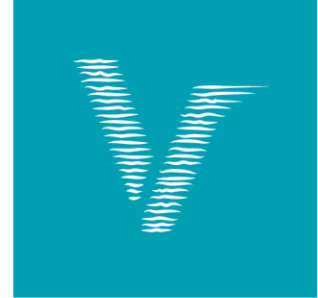
De i-Navigator gaat uit van de gedachte dat informatie maar op één plek in de organisatie moet worden opgeslagen. Daarom richt de i-Navigator zich alleen op het doel waarvoor zij is ontworpen: *het beschrijven van de totale informatiehuishouding*. In onze visie vindt u dan ook gegevens over datalekken en inzageverzoeken niet terug in het verwerkingsregister maar wordt deze informatie geregistreerd in zaak- en documentmanagement-systemen.

6.2 Reeds gevuld met aanwezige informatie

Vele gebruikers van de i-Navigator gebruiken het pakket al jaren en hebben dus een groot deel van hun organisatie en informatiehuishouding al beschreven. Dit hoeft niet nog eens te gebeuren. Het Model-DSP bouwt voort op kennis die er al is. Informatie uit het DSP wordt ook gebruikt als naslagwerk voor bewaartermijnen, voor het inrichten van zaaktypen in zaaksystemen, voor inventarisaties van de Baseline Informatieveiligheid Overheden en in de toekomst ook om duidelijk te maken welke informatie actief moet worden gepubliceerd onder de Wet Open Overheid.

6.3 Centrale DSP redactie houdt de inhoud actueel

De redactie van het Model-DSP houdt actief in de gaten of wetgeving verandert en verwerkt eventuele effecten op processen in het Model-DSP. *Alle* content wordt dus onderhouden, niet alleen de opbouw van een proces of het verwerkingsregister maar de gehele content (bijvoorbeeld bewaartermijnen, wetgeving, behandeltermijnen, documenttypen of nieuwe processen). Indien een waarde van een proces gewijzigd moet worden omdat wetgeving verandert of omdat de praktijk uitwijst dat een andere benadering nodig is, wordt dat door de redactie doorgevoerd. Dat geldt ook voor het verwerkingsregister. Doel van de redactie is dat de redactie het verwerkingsregister voor alle gebruikers in zijn geheel onderhoudt en dat wijzigingen in processen ook meteen leiden tot wijzigingen in het verwerkingsregister. Dit zorgt ervoor dat de gebruiker zelf maar een minimale hoeveelheid handelingen hoeft uit te voeren om het verwerkingsregister bij te houden.

De ruim 300 gebruikers van het Model-DSP kunnen de redactie ten alle tijden vragen stellen en opmerkingen doorgeven. Gebruikers van de het Model-DSP vormen daarmee een collectief die het model beter maken. Gebruikers profiteren dus van elkaars ervaringen en kennis.

6.4 Professionele ondersteuning door VHIC

Het Model-DSP is onderdeel van het VIND IM-abonnement van de SDU. Onder dit abonnement vallen ook het gebruik van de i-Navigator, de toegang tot de i-Navigator Opleidingen en toegang tot de eDocmanager. Voor vragen over VIND IM kunt u terecht bij de SDU, www.sdu.nl.

De redactie van het Model-DSP is altijd bereikbaar voor vragen en opmerkingen. Vragen kunt u sturen naar helpdesk.dsp@sdu.nl. De vragen mogen inhoudelijk, functioneel en technisch zijn. De redactie gebruikt uw vragen om het Model-DSP te verbeteren en ondersteunt gebruikers bij het correct toepassen van het Model-DSP. Via regelmatige updates van het Model-DSP en upgrades van het softwarepakket (i-Navigator) worden zowel de content en het pakket al 15 jaar verbeterd.

VHIC kan u ook ondersteunen met het inventariseren van uw processen via een maatwerktraject waarbij het AVG-verwerkingsregister een onderdeel kan zijn. VHIC verzorgt ook trainingen, onder andere voor het opnemen van het AVG-verwerkingsregister in uw DSP en het correct toepassen van het Model-DSP in combinatie met de i-Navigator. Kijk daarvoor op www.vhic.nl

Tevens kan VHIC u ook in contact brengen met andere gebruikers van het Model-DSP zodat ervaringen kunnen worden uitgewisseld. Neem daarvoor contact op met kcc@vhic.nl.